ASTRONOMICVM

ENVNCTIATVM QVARTVM.

Stellarum fixarum longitudines in Zodiaco, earundemque latitudines, id est, ab ecliptica deuiationes, à mundi usq; creatione factas, gradus insuper, minuta, augesq; planetarum ante & post Christi tempora certas, Adhæc quibus stellis fixis, quilibet planetę indies appropinquent, quasue vicinia sua obtegant, indagare.

SECVNDVM NI FALlor, pronunctiatum abunde docuit, Octauæ, Nonæ, Decimæque sphæræ motus. Quocirca in præsenti nihil amplius, quãtum ad theoricam attinet, addam. Verum, breuiter & sine ambage, quomodo omnium stellarum fixarũ cursus, planetarũq; auges, dicto citius, per instrumentum sequens, deprehendas, aperiam. ¶Quandoquidem decimus orbis, ab ortu in occasum mouetur, ut dictum est, ecliptica uero uel Zodiacus in eodem cœlo nobis statuatur, nihil vltra de motu huius agemus, qui per Zodiacum illum immobilem seu fixum intelligitur, sed Zodiacum ita firmum per omnia instrumenta, tanquam decimum cœlum, extimũ post hac semp positūri sumus. Qualem igitur & nunc uides, post quem& consequenter rotulam, quandam uolubilem, cui insũt imagines cœli. Imaginum quęlibet, suas stellas complectitur, stellarum quædam sunt in medio albæ, sex in extremitate acies gerentes, cuiusmodi est, quæ oculum tauri, quæq; os canis maioris, possidet, cuius figura hæc est. ✳ Et illæ sunt quantitatis primæ, quales nõ plures. 15. astronomi descripserunt. Post has. 45, secunda magnitudine lucent, paulo minores inferioresq; primis, tales sunt septem, vrsam maiorem constituentes, præcipue caudam representantes tres, quæ etiam ad differentiam aliarum, nigræ depinguntur, in sex acumina discretæ, qualem hic vides. ✳ Quanquã uero astronomis in sextam usq; differentiam stellæ descriptæ sint, ego tamen primam & secundam magnitudines saltem indicaui, stellas quoq; nebulosas cum nota huiusmodi. ☼ Reliquarum discrimina, ob instrumenti angustiam, significare non potui, uerũ simpliciter nota quadam. o. expressi. In medio ferè istius rotæ circulus quidam niger cernitur, qui eclipticam refert, in quo duodecim signa ex ordine describuntur. Iuxta Scorpionem transuersa quædam linea apparet, in. 16 gradus secta, vtrinq; ab ecliptica. 8. continens, qui latitudinem zodiaci demonstrant, Sub finem Eridani, stellamq; nomĩe Acarnar est, iuxta quã index habetur, cui inest. Y. cõem augẽ notans, per quem noscitur, quot gradus octaua & nona sphæra simul, in tempore aliquo proposito, similiter stellæ fixæ, errantiumq; auges, perãgant. Penes stellam Canis maioris alius index est, augem Solis & ♀ significans. Rursus ad nauim indices bini sunt, auges ♂ & ♃ ferentes. Apud Centaurum ☿. Apud Aram ♄ augem deferri vides. Hii indices perpetuò in eadem & æquali ab inuicem distantia manent. Postremo circulus quidam undequaq; in partes diuisus. Ceto uicimus cum indice, cui signum est X, uidetur, qui circulum illum paruum, de quo prius dixi, qui uidelicet principium. ♈. nonæ sphæræ ambit, representat.

Auges planetarum perpetuo in eadem & ęquali ab inuicem distantia.

Quoniam uero Arietis exordium, 8. sphæræ, huius circuli circumferentiam in. 7000. annis semel circumit, secui hunc quoque circulum in totidem partes, ita ut quælibet sectio. 100. annos notaret. Annorum post Christum numeros, interiori circulo inserui, de 500. in 500. procedendo, ab indice inchoando. Anni autem ante Incarnationem Christi elapsi, exteriori circuli parte scribuntnr, per quos octauæ sphæræ trepidatio indagatur. Patribus instrumenti declaratis, eiusdem usum subiungam. ¶ Si uis stellas fixas vnà cum planetarum augibus, ad tempus propositum tibi qualequale, uerificare. eleua rotam iuxta. ♈. decimæ sphære, ubi gradus quosdam reperies, quorum singuli. 100. annos continent. Si tempus propositum ante Christum sit, numerabis deorsum à ✠ incipiendo versus principium ♓, Si autem post Christum, numerabis à ✠ incipiens sursum, secundum signorum ordinem, finis inuenti numeri, ostendit in zodiaco proxime, quantum nonus orbis sub decimo, in totidem annorum spacio promouerit: cui loco indicem cum X signatum admoue. Post hæc totidem annos in circulo paruo trepidationis ab indice ordiens (uel intus, & hoc: si tẽpus post Christi natiuitatem, uel extra: si tempus ante Christum proponatur) numera, & fini annorum requisitorum filum applica, quod ex centro rotæ pendet. Quo bene extenso, obserua. quot inter filum & indicem, in zodiaco gradus sint, illi namq; æquationem octauæ sphæræ cum nona indicant. Immoto sic filo permanente, duc indicem. Y. qui est aux communis, sub idem, atq; ita rotam inuariatam relinque, ad tempus enim tuum iam uerificata est. Qua sic iacente, filum è centro eius, stellæ, cuicunq; libuerit, super extende, quod in zodiaco gradum, in quo, vel fuerit, uel futura sit, tempore præfinito, demonstrat. Præterea indices planetarum, docent, gradus & minuta augium, in quibus eo tempore sint uel fuerint. Cuius rei exemplum esto.

Operandi modus.

CAESAREVM

¶CAROLVS Quintus Romanorum Imperator. semper Augustus 23. Februarii natus est, 15. hora 44. M̈ pomeridianis, post Christi annum sesquimillesimum. Ad tempus hocce figuram præsentem cũ suis indicibus, ubi direxi (quamuis dies, horas M̈, in motibus hisce tardioribus, non adeo consideremus) scire uolo, quem locum cœli tenuerit, eo tempore cor leonis. Extendo itaq; filum per stellam, & inuenio eam in longitudine. 22. gradum. 8. M̈ ♌. occupare. Sic agas etiã in reliquis, & uerus motus semper in zodiaco ostendetur.

Exempl[…] ROLI […] ratoris.

¶Aliud Exemplum FERDINANDVS Romanorum Bohe: & Vngariæ Rex, anno Christi. 1503. in hunc orbem prodiit. 10. Martii 8. hora 47. M̈ ante meridiem. Ad quem, numerum, figura locata, coronæ septentrionalis stella: 4. Ġ 15. M̈ ♏. tenere reperitur. Aux ☉. 1. Ġ 12 M̈ ♋. ♄ 13. Ġ. 10. M̈ ♐. ♃. 23. Ġ. 24. M̈ ♍. ♂. 14. Ġ 59. M̈ ♌. ☿ 0. Ġ 26 M̈. ♏.

Auges e[…] tium te[…] FERDINANDI Regis.

¶Latitudines autem si requiris, id est, distantias ab ecliptica cuiusdem stellę, duc filum per ipsam, & quo in loco ecliptica secatur, illic alterum pedem circini fige, altero extenso in corpus stellæ, illam eãdem circini extensionem deinde examina in scala latitudinis, iuxta caudam Sagittarii de liniatam, in qua manifeste cognosces, quanta sit latitudo. Si stella ab ecliptica versus centrum, in septentrionali, si versus limbũ ab ecliptica declinauerit, in meridionali latitudine esse dicetur. Neque uero scitu est iniucundius, cui stellarum fixarum planeta aliquis assistat, eamue obtegat. Qua de re documentum illud habe. FERDINANDI Regis natiuitate Luna primum gradum. 21. M̈ ♍ tenuit, latitudo eius ab ecliptica. 3 Ġ 24. M̈ Septentrionalis erat. Iã si in scala, quæ pœnes caudam Scorpii est, ab ecliptica incipiens, Aram uersus, 3. Ġ 24. M̈ numeres, perq; ea filum trahes, margaritamq; super gradũ & M̈ imponas, filum deniq; una cum magarita immobili super. 1. gradum. 21 ♌, ubi Luna secundum longitudinem erat, dirigas, tum margarita inter. 17 & 18 stellas ♌, quæ sunt in uentre ♌ locum demonstrat, quo ☽ tempore natiuitatis regiæ, visa fuit. Propter diuersitatem vero aspectus eius, duas illas stellas in uentre ♌ positas. 17. videlicet. & 18. luna obscurauit seu obtegit.

Opereprecium facturus es hoc loco, si annorum, qui sunt ante Christum rationem habeas, ad quos stellas fixas & planetarum auges deducere uis, quam rem, ut clarius intelligas, exemplo proponam.

¶Auges & stellas fixas ad Diluuii tempus inquisiturus, quispiam si sit. Primo in tabula temporum Noë Diluuium. 3101. anno. 319. diebus ante Christum euenisse discet, mox à Cruce ✠ inchoans contra signorum successum. 3101. annos, diesq; uerisimili coniectura, qui quodammodo annum efficiunt, quærat, quæsitis indicem X. qui S̈ 11. Ġ 6. M̈ 29, mõstrabit, super imponet. Deinceps uero totidem anni in paruo circulo (qui circulus trepidationis motus octauæ sphæræ nominatur) extimo numero requiret, & per requisita filum dictum, in zodiaco S̈ 11. Ġ 3. M̈ 8. quæ sunt aux communis, indicabit, super quod filum, si denuo ostensorem Y, posueris, rotam verissime locaueris. Si uero libuerit poteris orbem alio modo quoq; præparare (hoc autem ideo dico, ut uideas in omnibus instrumentis theoricarum, non hac vna uia, sed etiã adhuc altera nos uti posse) Est autem huiusmodi. Principio Diluuii ætatem è tabula scribe, quæ 3101. annorum 319 dierum est. Proximus nunc centenarius, qui est. 3200. assummendus, totq; anni à cruce ✠ incipienti retrorsum numerandi, quibus inuentis index X aptandus, qui mox in Zodiaco 11 S̈ 6. Ġ 29. M̈ ostendit. Post in trepidationis circulo, numero exteriori, ante Christum uidelicet, 3200. quærantur, punctumq; notetur, cui B nomen erit. Ab hinc 3101 anni 319. dies, à 3200. annis subtrahantur, remanent. 98. anni. 47. dies, qui. 16. Februarii lucem contingunt. Iam denuo à 3200. annis retro & contra signorum ordinem annos residuos. 98. (diebus ob instrumenti paruitatem neglectis) numera, quib. rursum indicem X adiunge, qui in limbo Zodiaci sig. 11, Ġ 7. M̈ 12. indicabit. Deinceps punctum B rursus in circulo trepidationis, antea iuxta 3200. notatũ, uideatur, à quo iterũ retro. 98. anni summantur (dies enim haberi non possunt) per 98. annum ducatur filum ex centro, quod augem communem, in zodiaco 11 sig. 4 Ġ 8 M̈ refert. Quib, index Y rursũ applicabit, q̃ facto, rotula ad diẽ Diluuii omnino verificata erit, qui fuit. 16. Februarii & dies Iouis, q̃ tempore litera dominicalis A esse debuit. Aux Solis. 15. Ġ 34. M̈ ♉, Aux. ♄ 27. Ġ 32. M̈ ♎. Aux ♃. 7. Ġ 45. M̈ ♌. Aux ♂ in. 29, Ġ 20. min. ♊. Aux ☿ in. 14. grad. 48. min ♍. Quæ auges omnes, cum ostensoribus suis patent, simulac prima communis scilicet aux locum suum verè tenuerit. Stellarum fixarum loca vera, si filum per earum centra, seu medietates extenderis, in Zodiaco videbis. Hoc autem omnino videbatur esse necessarium, cur admonerem.

Auges p[…] tarum D[…] tempore

